

Posouzení vlivu koncepce
„Návrh územního plánu Dolní Lutyně“
na evropsky významné lokality a ptačí
oblasti podle §45i zákona č. 114/1992
Sb. o ochraně přírody a krajiny,
v platném znění

Zpracoval: RNDr. Marek Banaš, Ph.D.
osoba autorizovaná k provádění posouzení podle §45i zákona
č. 114/1992 Sb., v platném znění (číslo rozhodnutí: 630/3242/04)

Konzultace: Zdeněk Polášek

<http://www.ekogroup.cz>, tel. 605-567905, email: banas@ekogroup.cz

Květen 2009

Obsah:

1. Úvod.....	3
1.1 Cíl hodnocení.....	3
1.2 Zadání	3
1.3 Postup vypracování hodnocení	3
2. Údaje o koncepci.....	4
2.1 Základní popis koncepce.....	4
3. Údaje o evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech.....	13
3.1 Základní charakteristika zájmového území a identifikace jeho potenciálně dotčených částí	13
3.2 Identifikace dotčených lokalit soustavy Natura 2000, resp. předmětů ochrany a jejich charakteristika.....	19
4. Hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	28
4.1 Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	28
4.2 Vztah hodnocené koncepce k managementu lokalit soustavy Natura 2000	28
4.3 Metodika hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti	28
4.4 Popis a vyhodnocení přímých a nepřímých vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	30
4.5 Hodnocení vlivů koncepce na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí	32
4.6 Kumulativní vlivy ostatních známých záměrů a koncepcí v zájmovém území na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	33
4.7 Srovnání významnosti vlivů jednotlivých variant koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti	33
5. Návrh konkrétních opatření k minimalizaci případných negativních vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti	34
6. Shrnutí a závěr	35
Seznam použité literatury, dokumentace a dalších podkladů	36
Přílohy.....	37

Vysvětlení zkratk a vybraných pojmů:

PO: Ptačí oblast

EVL: Evropsky významná lokalita

Naturové hodnocení: dokument vypracovaný pro potřeby naturového posouzení osobou autorizovanou podle § 45i odst. 3 ZOPK, který je v daných případech součástí oznámení, dokumentace, posudku anebo vyhodnocení podle ZPV.

OOP: Orgány ochrany přírody

PO: Ptačí oblast

ZOPK: Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

ZPV: Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění

1. Úvod

1.1 Cíl hodnocení

Předmětem předkládaného naturového hodnocení dle §45i zák. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (ZOPK) je posouzení vlivu koncepce: „Návrh územního plánu Dolní Lutyně“ (dále též: návrh ÚPD či koncepce) na lokality soustavy Natura 2000. Cílem předkládaného hodnocení je zjistit, zda návrh ÚPD může mít významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

1.2 Zadání

Zadavatelem hodnocení je Urbanistické středisko Ostrava, s.r.o., zpracovatel návrhu územního plánu obce.

1.3 Postup vypracování hodnocení

Předkládané hodnocení je zpracováno v souladu s § 45h,i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zákona č. 100/2001 Sb., v platných zněních, směrnicí o ptácích 79/409/EHS, směrnicí o stanovištích 92/43/EHS, metodickými doporučeními MŽP ČR a Evropské komise (viz Kolektiv 2001, 2001a, MŽP ČR 2007). Právní rámec, terminologie a pozadí procesu hodnocení dle § 45i ZOPK jsou detailně řešeny v doporučené metodice hodnocení vydané MŽP ČR (viz MŽP ČR 2007).

Naturové hodnocení vychází z textových a mapových podkladů návrhu územního plánu obce dodaných zadavatelem posouzení (viz Urbanistické středisko Ostrava 2008), stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje vydaného dle § 45i ZOPK, terénního průzkumu (květen 2009) a zpracování dalších tištěných a digitálních dat o sledovaném území.

Pozornost hodnocení dle §45i ZOPK byla zaměřena na návrhovou část koncepce, která obsahuje návrhy konkrétních aktivit (záměrů), tedy změn funkčního využití území. Některá navrhovaná opatření mohou potenciálně ovlivnit území EVL či PO, resp. jejich předměty ochrany.

Podrobný popis jednotlivých aspektů koncepce a jejích vlivů na dílčí složky životního prostředí nejsou předmětem tohoto hodnocení dle § 45i ZOPK. Další informace lze získat zejména v textu návrhu a ve vyhodnocení SEA dle ZPV.

2. Údaje o koncepci

2.1 Základní popis koncepce

Následující popis hodnocené koncepce vychází z textové a grafické části návrhu ÚPD poskytnutého zadavatelem hodnocení (viz Urbanistické středisko Ostrava 2008).

Řešené správní území obce Dolní Lutyně je tvořeno k.ú. Dolní Lutyně a Věřňovice. Hlavním cílem návrhu ÚPD je vytvoření podmínek pro budoucí rozvoj řešeného území za současného dodržení požadavků na ochranu hodnot kulturně-historických architektonických a urbanistických a přírodních hodnot řešeného území.

Návrh ÚPD se soustředí především na dostavbu proluk a nalezení nových ploch pro obytnou výstavbu, rozvoj výroby, občanského vybavení, sportovních a tělovýchovných zařízení a ploch veřejné zeleně. Koncepce navrhuje také změny komunikační sítě a vymezuje místní systém ekologické stability. Hlavním úkolem návrhu ÚPD je optimalizovat využití území obce při navázání na dosavadní urbanistický a stavební vývoj území obce (Urbanistické středisko Ostrava 2008).

Hodnocená koncepce je tvořena následujícími částmi:

I. A Návrh územního plánu Dolní Lutyně

- A. Vymezení zastavěného území
- B. Koncepce rozvoje území obce, ochrany a rozvoje jeho hodnot
- C. Urbanistická koncepce, vymezení zastavitelných ploch, ploch přestavby a systému sídelní zeleně
 - C.1 Celková urbanistická koncepce
 - C.2 Vymezení zastavitelných ploch a ploch přestavby
 - C.3 Systém sídelní zeleně
- D. Koncepce veřejné infrastruktury, včetně podmínek pro její umístění
 - D.1 Dopravní infrastruktura
 - D.1.1 Doprava silniční
 - D.1.2 Doprava železniční
 - D.1.3 Doprava statická – odstavování a parkování automobilů
 - D.1.4 Provoz chodců a cyklistů
 - D.1.5 Hromadná doprava osob
 - D.2 Technická infrastruktura
 - D.2.1 Vodní hospodářství
 - D.2.2 Energetika, spoje
 - D.2.3 Ukládání a zneškodňování odpadů
 - D.3 Občanské vybavení
 - D.4 Veřejná prostranství
- E. Koncepce uspořádání krajiny, včetně vymezení ploch a stanovení podmínek pro změny v jejich využití, územní systém ekologické stability, propustnost krajiny, protierozní opatření, ochranu před povodněmi, rekreaci, dobývání nerostů

- E.1 Koncepce uspořádání krajiny, včetně vymezení ploch a stanovení podmínek pro změnu v jejich využití
- E.2 Územní systém ekologické stability
- E.3 Prostupnost krajiny
- E.4 Protierozní opatření
- E.5 Ochrana před povodněmi
- E.6 Podmínky pro rekreační využívání krajiny
- E.7 Vymezení ploch pro dobývání nerostů
- F. Stanovení podmínek pro využití ploch s rozdílným způsobem využití
 - F.1 Přehled typů ploch s rozdílným způsobem využití
 - F.2 Koeficient zastavění pozemku
 - F.3 Podmínky pro využití ploch
 - F.4 Časový horizont
- G. Vymezení veřejně prospěšných staveb, veřejně prospěšných opatření, staveb a opatření k zajišťování obrany a bezpečnosti státu a ploch pro asanaci, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit a pro které lze uplatnit předkupní právo
 - G.1 Veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit a pro které lze uplatnit předkupní právo
 - G.2 Veřejně prospěšné stavby technické infrastruktury, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit, avšak bez možnosti uplatnění předkupního práva
 - G.2.1 Stavby pro vodní hospodářství
 - G.2.2 Stavby pro energetiku
- H. Vymezení dalších veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření, pouze s možností předkupního práva
 - H.1 Občanské vybavení
 - H.2 Veřejná prostranství
 - H.3 Veřejně prospěšná opatření
- I. Vymezení ploch a koridorů územních rezerv a stanovení možného budoucího využití včetně podmínek pro jeho prověření
- J. Vymezení ploch a koridorů, ve kterých je prověření změn jejich využití územní studií podmínkou pro rozhodování
- K. Vymezení architektonicky nebo urbanisticky významných staveb, pro které může vypracovávat architektonickou část projektové dokumentace jen autorizovaný architekt
- L. Údaje o počtu listů územního plánu a počtu výkresů k němu připojené grafické části

I.B Grafická část územního plánu Dolní Lutyně obsahuje tyto výkresy :

1. Základní členění území
2. Hlavní výkres

3. Doprava
4. Vodní hospodářství
5. Energetika, spoje
6. Výkres veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací

II. Odůvodnění územního plánu Dolní Lutyně

V hodnocené koncepci jsou v řešeném území obce Dolní Lutyně vymezeny následující typy rozvojových zón/ ploch území:

plochy bydlení:

plochy smíšené obytné	SO
plochy bydlení v bytových domech	BH

plochy rekreace:

plochy zahrádkových osad	RZ
--------------------------	----

plochy občanského vybavení:

plochy občanského vybavení veřejné infrastruktury	OV
plochy občanského vybavení komerčního typu	OK
plochy tělovýchovných a sportovních zařízení	OS
plochy hřbitovů	OH
plochy veřejných prostranství	PV

plochy dopravní infrastruktury :

plochy dopravy silniční	DS
plochy dopravy železniční	DZ
plochy dopravních koridorů	DK

plochy technické infrastruktury

	TI
--	----

plochy polyfunkční

	PF
--	----

plochy výroby:

plochy zemědělské výroby	VZ
--------------------------	----

plochy výroby a skladování	VS
----------------------------	----

plochy těžby nerostů

	TN
--	----

plochy systému sídelní zeleně :

plochy zeleně na veřejných prostranstvích	ZV
---	----

plochy zeleně přírodního charakteru	ZP
-------------------------------------	----

plochy zeleně soukromé	ZS
------------------------	----

plochy vodní a vodohospodářské

	VV
--	----

plochy poldrů

	VP
--	----

plochy zemědělské

	NZ
--	----

plochy sadů

	NS
--	----

plochy náletové zeleně

	NN
--	----

plochy lesní

	NL
--	----

plochy rekreačních lesů

	RL
--	----

plochy přírodní

	NP
--	----

plochy územního systému ekologické stability

	ÚSES
--	------

plochy nestabilizovaného území

	NÚ
--	----

Hlavními urbanistickými funkcemi obce jsou dle návrhu ÚPD funkce obytná, výrobně – zemědělská a obslužná.

Největší rozsah navržených zastavitelných ploch představují plochy smíšené obytné, vymezené (1) jako dostavba proluk mezi stávající zástavbou a (2) na rozsáhlejších plochách bezprostředně navazujících na zastavěné území (v Dolní Lutyni lokality Do polí II., Bohumínská IV., Dáblova kolonie, Skřečošská, Krajní, Amelinova, Polní I., VII. a VII., K zahrádkám II. a K hájence III.; ve Věřnovicích lokalita Skotnice).

Nově navrženy jsou dvě plochy občanského vybavení komerčního typu v návaznosti na čerpací stanici pohonných hmot severně od silnice I/67 a v centru Dolní Lutyně jižně od nákupního střediska Koruna. Plochy technické infrastruktury reprezentuje v Dolní Lutyni plocha pro vybudování věžového vodojemu a ve Věřnovicích plocha pro výstavbu čistírny odpadních vod (ČOV), v návaznosti je navrženo dobudování veřejné splaškové kanalizace.

V areálu zámku se navrhuje přestavbová polyfunkční plocha, plocha tělovýchovných a sportovních zařízení je navržena ve Věřnovicích za kulturním domem. Návrhy změn se týkají také vybudování nového hřbitova. Plochy výroby a skladování jsou navrženy v Neradu a na východním okraji k. ú. Dolní Lutyně, plochy zeleně na veřejných prostranstvích jsou navrženy v Dolní Lutyni pod zámek a na ulici Koperníkově.

Nově jsou vymezeny plochy povrchové těžby štěrkopísku v lokalitách Nerad, Velké lány a Bezdínek a plocha silniční dopravy v Dolní Lutyni, určená pro vybudování parkoviště nebo hromadných garáží. Pozornost hodnocení byla věnována také plochám navržených územních rezerv.

Detaily týkající se prostorového umístění jednotlivých nově navržených ploch pro rozvojové aktivity jsou k dispozici v mapových výkresech a v popisných kapitolách návrhu ÚPD (viz Urbanistické středisko Ostrava 2008). Pozornost je dále v textu věnována rozvojovým aktivitám, které by potenciálně mohly ovlivnit území nejbližších lokalit soustavy Natura 2000. Po prostudování koncepce bylo konstatováno, že podrobnější pozornost hodnocení bude věnována těm funkčním plochám (rozvojovým aktivitám), které navrhuji novou zástavbu či významnou funkční změnu stávajících biotopů na území PO Heřmanský stav - Odra – Poolší a/nebo EVL Niva Olše – Věřnovice či v jejich blízkosti (do 500 m od hranice lokality Natura 2000). Výjimkou jsou nově navržené prvky ÚSES, jež ze své podstaty neznamenaají negativní změnu využití území, ale naopak zvýšení statutu ochrany území.

Konkrétně byly definovány následující potenciálně kolizní rozvojové plochy (změny funkčního využití území):

Tab. 1: Seznam navržených změn využití území v prostoru obce Dolní Lutyně, jež zasahují na území či do blízkosti PO Heřmanský stav - Odra – Poolší a/nebo EVL Niva Olše - Věřňovice (popis ploch dle: Urbanistické středisko Ostrava 2008). *Tučnou kurzívou jsou označeny návrhy jež zasahují přímo do EVL/PO nebo na jejich hranici*

	Katastrální území	Název	Charakteristika	Překryv s lok. Natura2000	Výměra (ha)
Z 1	Věřňovice	Dolní I.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,22
Z 2	Věřňovice	Dolní II.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,47
Z 3	Věřňovice	Dolní III.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,98
Z 4	Věřňovice	Dolní IV.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,47
Z 5	Věřňovice	Dolní V.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	1,19
Z 6	Věřňovice	Dolní VI.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,39
Z 7	Věřňovice	Dolní VII.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,07
Z 8	Věřňovice	Dolní VIII.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,87
Z 9	Věřňovice	Červinská I.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,36
Z 10	Věřňovice	ČOV Věřňovice	TI – plocha technické infrastruktury	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,11
Z 11	Věřňovice	Radibořská	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,24
Z 12	Věřňovice	Hlavní I.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,20
Z 13	Věřňovice	Skotnice	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	3,50
Z 14	Věřňovice	Hlavní II.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,20
Z 15	Věřňovice	U kultur. domu	OS – plocha tělovýchovných a sportovních zařízení	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,35
Z 16	Věřňovice	U kaple I.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,45
Z 17	Věřňovice	U kaple II.	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,24
Z 18	Věřňovice	U hřiště	SO – plocha smíšená obytná	do 0,5 km od hranice EVL a PO	0,15
<i>TN 3</i>	<i>---</i>	<i>Velké lány</i>	<i>TN – plochy těžby nerostů</i>	<i>na hranici EVL, do 0,5 km od hranice PO</i>	<i>---</i>
<i>TN 4</i>	<i>---</i>	<i>Velké lány</i>	<i>TN – plochy těžby nerostů</i>	<i>na hranici EVL a PO</i>	<i>---</i>
<i>TN 5</i>	<i>---</i>	<i>Bezďínek</i>	<i>TN – plochy těžby nerostů</i>	<i>v PO + na hranici EVL</i>	<i>---</i>

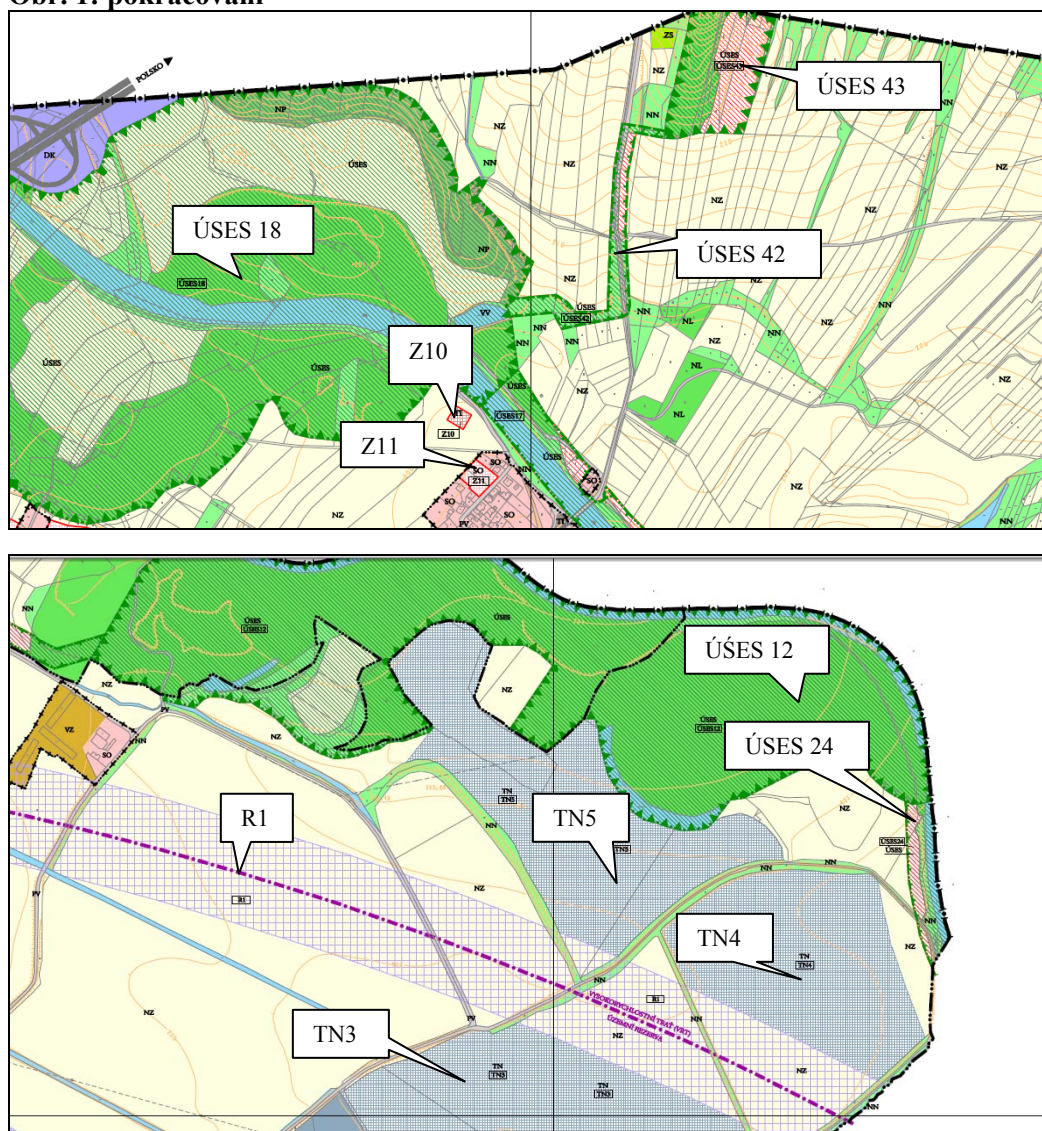
Tab. 1: pokračování

	Katastrální území	Název	Charakteristika	Překryv s lok. Natura2000	Výměra (ha)
<i>R1</i>	---	---	<i>územní rezerva (vysokorychlostní trať)</i>	<i>v PO i EVL</i>	---
<i>R2</i>	---	---	<i>územní rezerva pro obslužné dopravní zařízení při dálnici D1 (dálniční odpočívka včetně čerpací stanice, parkovacích ploch apod.)</i>	<i>na hranici EVL a PO</i>	---
<i>R3</i>	---	---	<i>územní rezerva pro obslužné dopravní zařízení při dálnici D1 (dálniční odpočívka včetně čerpací stanice, parkovacích ploch apod.)</i>	<i>na hranici EVL a PO</i>	---
<i>NÚ</i>	---	<i>Dolní Lutyně-letišť</i>	<i>územní rezerva (nestabilizované území jehož budoucí využití není dosud ujasněno)</i>	<i>na hranici EVL a PO</i>	---

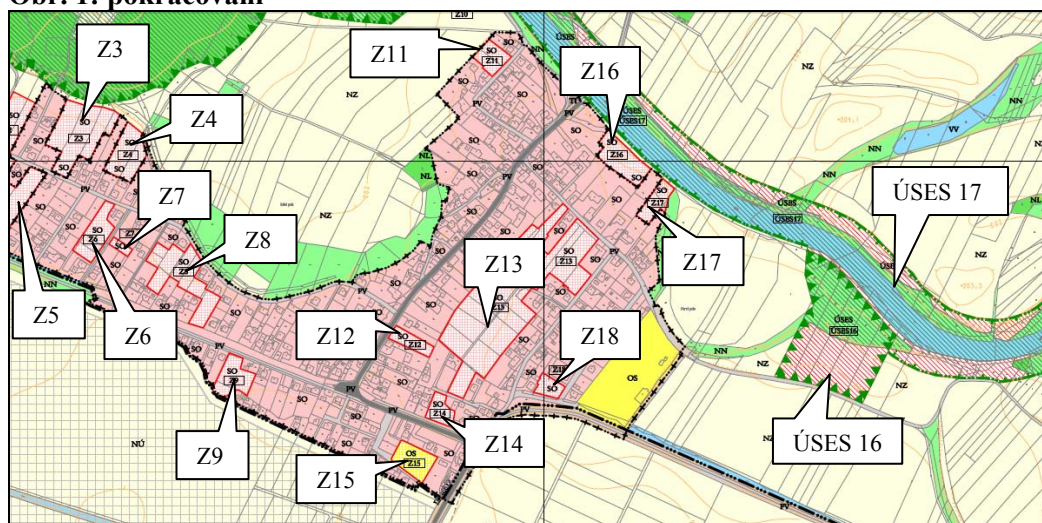
Obr. 1: Navržené změny využití území v rámci návrhu ÚPD Dolní Lutyně zasahující na území lokalit Natura 2000 – PO Heřmanský stav - Odra – Poolší a/nebo EVL Niva Olše – Věřnovice či do jejich blízkosti (podkladová data: Urbanistické středisko Ostrava 2008)

Obr. 1: pokračování

Obr. 1: pokračování

2.2 Navržené varianty řešení

Návrh územního plánu Dolní Lutyně byl zpracován bez variant. Kromě navržené (aktivní) varianty lze definovat nulovou variantu, která znamená absenci nového územního plánu a zachování stávajícího, pro rozvoj obce již nevyhovujícího územního plánu.

3. Údaje o evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech

3.1 Základní charakteristika zájmového území a identifikace jeho potenciálně dotčených částí

Obec Dolní Lutyně je slezská obec nacházející se v Moravskoslezském kraji, v okrese Karviná, při hranici s Polskou republikou. Obec je tvořena katastrálními územími Dolní Lutyně a Věřňovice o celkové rozloze 2 488 ha. K červenci roku 2006 zde žilo 4715 stálých obyvatel. Část obyvatel tvoří polská menšina. Řešené území sousedí se správními územími obce Dětmárovice (k. ú. Dětmárovice) a měst Orlová (k. ú. Horní Lutyně), Bohumín (k. ú. Skřečůň, k. ú. Záblatí u Bohumína). Zástavba Dolní Lutyně je situována do jižní poloviny území obce podél vodního toku Lutyňka. Zástavba Věřňovic se nachází severně od zástavby Dolní Lutyně a je od ní oddělena zhruba kilometrovým úsekem nezastavěné krajiny. Mimo intravilán je krajina tvořena téměř výhradně souvislými plochami zemědělské půdy.

Zájmové území přísluší do geomorfologické provincie Západní Karpaty, subprovincie Vněkarpatské sníženiny, oblasti Severní vněkarpatské sníženiny, celku Ostravská pánev, podcelku Ostravská pánev a okrsku Orlovská plošina, severní část území spadá do okrsku Ostravská niva (Demek ed. 1987). Veškeré předkvartérní podloží v zájmovém území je překryto kvartérními sedimenty – štěrky a písky, sprašemi, štěrkopísky pleistocénu a holocénními povodňovými hlínami (Geologická mapa ČR 1 : 500 000).

Podnebí je kontinentálního typu. Zájmová oblast se nachází v mírně teplé klimatické oblasti MT10. Je zde typické teplé a mírně suché léto. Počet letních dnů za rok je v rozmezí 40-50. Krátké přechodné období s mírně teplým jarem a podzimem. Zima je krátká, mírně teplá a suchá. Mrazových dnů bývá 110-130 a ledových dní 30-40 za rok. Ve 140-160 dnech v roce vystoupí teplota nejméně na 10°C. Průměrné lednové teploty jsou -2/-3°C, dubnové 7/8°C, červencové 17/18°C a říjnové 7/8°C. Srážkový úhrn ve vegetačním období je 400-450 mm, v zimním období 400-450 mm. Počet dnů se srážkami alespoň 1 mm je 100-120. Sněhová pokrývka leží průměrně 50-60 dní v roce (Quitt 1971). Maximum srážek spadne obvykle v měsíci červenci, minimum v únoru. Průměrný roční úhrn srážek činí 700 mm, průměrná roční teplota vzduchu v oblasti je 8,2°C (údaje ze stanice Ostrava – Mošnov).

Zájmové území patří do základního hydrologického povodí řeky Odry, které je částí úmoří Baltského moře, povodí Olše (č. h. p. 2-03-03). Nejdůležitějšími vodními toky v oblasti jsou pravostranný přítok Odry - řeka Olše, která tvoří v několika úsecích přirozenou hranici s Polskem, a drobný vodní tok Lutyňka tvořící osu zástavby Dolní Lutyně (Vlček a kol. 1984).

Podle taxonomického klasifikačního systému půd České republiky (TKSP) se na území katastru nacházejí tři hlavní půdní skupiny – pseudogleje, gleje a fluvizemě. V severní části řešeného území v nivě řeky Olše nacházíme fluvizem glejovovou, v zástavbě Dolní Lutyně v nivě Lutyňky fluvizem modální. Pro zbytek území typický pseudoglej luvický a na menším území v okolí toku Lutyňky mimo intravilán Dolní Lutyně pak glej fluvický (zdroj: geoportal.cenia.cz).

Potenciální přirozenou vegetaci představuje na většině území podmáčená dubová bučina *Carici brizoidis-Quercetum* s ostřicí třeslicovitou *Carex brizoides*. Severní část území v nivě řeky Olše spadá do oblasti střemchové jaseniny *Pruno-Fraxinetum*, místy v komplexu s mokřadními olšinami *Alnio glutinosae*. Fytogeograficky spadá celé území do oblasti Mezofytika, fytogeografického obvodu Karpatské mezofytikum, okrsku 83 – Ostravská pánev (Neuhäuslová et al. 1998).

Většina ploch s navrženou změnou využití území se nachází ve stávajícím intravilánu obce, resp. v jeho prolukách (viz Tab. 1, Obr. 1). Tyto plochy nejsou součástí lokalit soustavy Natura 2000 ani biotopem předmětů ochrany těchto blízkých lokalit (PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, resp. EVL Niva Olše – Věřnovice). Z tohoto důvodu lze u těchto ploch při změně jejich využití **vyloučit negativní ovlivnění** lokalit Natura 2000.

Plochy, jež se nachází za hranicí stávajícího intravilánu v blízkosti lokalit Natura 2000 jsou tyto: Z2, Z3, Z4, Z5, Z10, R2, R3, NÚ, R1, TN3, TN4, TN5.

Z2, Z3, Z4, Z5:

Jedná se o plochy v prolukách západní části intravilánu Věřnovic. Navržené plochy výstavby se nachází na polních kulturách, ruderalizovaných lučních porostech, místy se zde nachází rozptýlené porosty keřů a ovocných dřevin. Dané plochy nejsou součástí lokalit soustavy Natura 2000 ani biotopem předmětů ochrany těchto lokalit. Z tohoto důvodu lze u uvedených ploch při změně jejich využití **vyloučit negativní ovlivnění** lokalit Natura 2000 a není jim tedy dále věnována pozornost tohoto hodnocení.

Obr. 2: Pohled na plochy navržené bytové výstavby (Z2, Z5)

Z10:

Jde o navržený objekt čistírny odpadních vod severně od intravilánu Věřnovic v blízkosti toku Olše. V daném prostoru se nachází orná půda. Daná plocha není součástí lokalit soustavy Natura 2000 ani biotopem předmětů ochrany těchto lokalit. Z tohoto důvodu lze u dané plochy při změně jejího využití **vyloučit negativní ovlivnění** lokalit Natura 2000 a není jí tedy dále věnována pozornost tohoto hodnocení.

Obr. 3: Orná půda v místě navržené výstavby objektu ČOV (Z10)

R2, R3, NÚ:

Plochy navržené územní rezervy pro obslužné dopravní zařízení při dálnici D1 (R2, R3) bezprostředně přiléhají ke stávajícímu koridoru rozestavěné dálnice D1. Nachází se zde mozaika orné půdy, manipulačních a stavebních ploch s ruderní vegetací.

Vzhledem k tomu, že se jedná o antropogenně výrazně ovlivněné biotopy, které nejsou součástí lokalit soustavy Natura 2000 ani biotopem předmětů ochrany těchto lokalit lze u daných ploch při změně jejich využití **vyločit negativní ovlivnění** lokalit Natura 2000 a není jim tedy dále věnována pozornost tohoto hodnocení.

Plocha navržené nespecifikované územní rezervy (nestabilizovaného území jehož budoucí využití není dosud ujasněno - NÚ) navazuje na východní část navržené plochy R3 a pokračuje dále k východu na úroveň intravilánu Věřňovic. Severní okraj této územní rezervy hraničí s EVL Niva Olše – Věřňovice a PO Heřmanský stav – Odra – Poolší. Na většině plochy se nachází polní kultury doplněné drobnými lesními porosty a remízy lemujícími koryta regulovaných vodotečí. Vzhledem k tomu, že nyní není budoucí využití území ujasněno, **nelze** vliv dané územní rezervy na lokality Natura 2000 **vyhodnotit** a tuto povinnost je nezbytné přesunout do dalších fází řízení o budoucnosti využití území (viz kap. 4.3).

Obr. 4: Agrocenózy a manipulační plochy v prostoru navržené územní rezervy pro obslužné dopravní zařízení při dálnici D1 (R3)

Obr. 5: Charakter biotopu v prostoru navržené územní rezervy - nestabilizovaného území jehož budoucí využití není dosud ujasněno (NÚ)

R1, TN3, TN4, TN5:

Navržená plocha územní rezervy pro budoucí vysokorychlostní trať (R1) prochází lesním porostem severozápadně od intravilánu Dolní Lutyně, dále směrem k východu je trasována přes polní kultury, okrajem lesního porostu a při východním okraji správního území obce Dolní Lutyně vstupuje do cípu PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, kde zároveň na dvou místech protíná území EVL Niva Olše – Věžnovice (viz Obr. 13). Prostor ptačí oblasti je zde tvořen polní kulturou obilovin.

Obr. 6: Kultura obilovin v místě křížení trasy navržené územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1) a plochy pro budoucí těžbu nerostů (TN 5) s územím ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší

Trasa budoucí vysokorychlostní tratě protíná dvě liniové aleje tvořené převážně starými, velmi hodnotnými jedinci dubu letního (*Quercus robur*), jež jsou součástí EVL Niva Olše – Věřnovice. Troughnivějící jedinci dubu letního jsou zde potenciálním biotopem páchníka hnědého.

Z výše uvedených důvodů je navržené územní rezervě R1 dále **věnována bližší pozornost** hodnocení.

Obr. 7: Alej s dominantním dubem letním v místě křížení trasy územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1) s územím EVL Niva Olše – Věřnovice.

Obr. 8: Stará dubová alej v místě křížení s navrženou trasou vysokorychlostní tratě (R1) je potenciálním biotopem předmětu ochrany EVL – páchníka hnědého

Do východní části ptačí oblasti je umístěna navržená plocha budoucí těžby nerostů (TN5). Tato plocha končí na hranici EVL. V daném prostoru se nachází agrocenóza obilovin. Vzhledem k územní kolizi navržené plochy s ptačí oblastí je tomuto návrhu dále **věnována bližší pozornost** hodnocení.

Na hranici EVL a PO zasahují také další dvě plochy navržené budoucí těžby nerostů (TN3, TN4). V prostoru plochy TN3 se nachází luční porost s dominantní třtinou křovištní (*Calamagrostis epigejos*), v prostoru plochy TN4 se nachází ornice. Vzhledem k bezprostřednímu sousedství navržených těžebních ploch s PO a EVL je jim dále **věnována bližší pozornost** hodnocení.

Obr. 9: Luční porost s dominantní třtinou křovištní (*Calamagrostis epigejos*) v prostoru navržené budoucí plochy pro těžbu nerostů (TN3) jižně od hranice EVL

Obr. 10: V prostoru navržené budoucí plochy pro těžbu nerostů (TN4) v bezprostředním sousedství EVL a PO se nachází pole

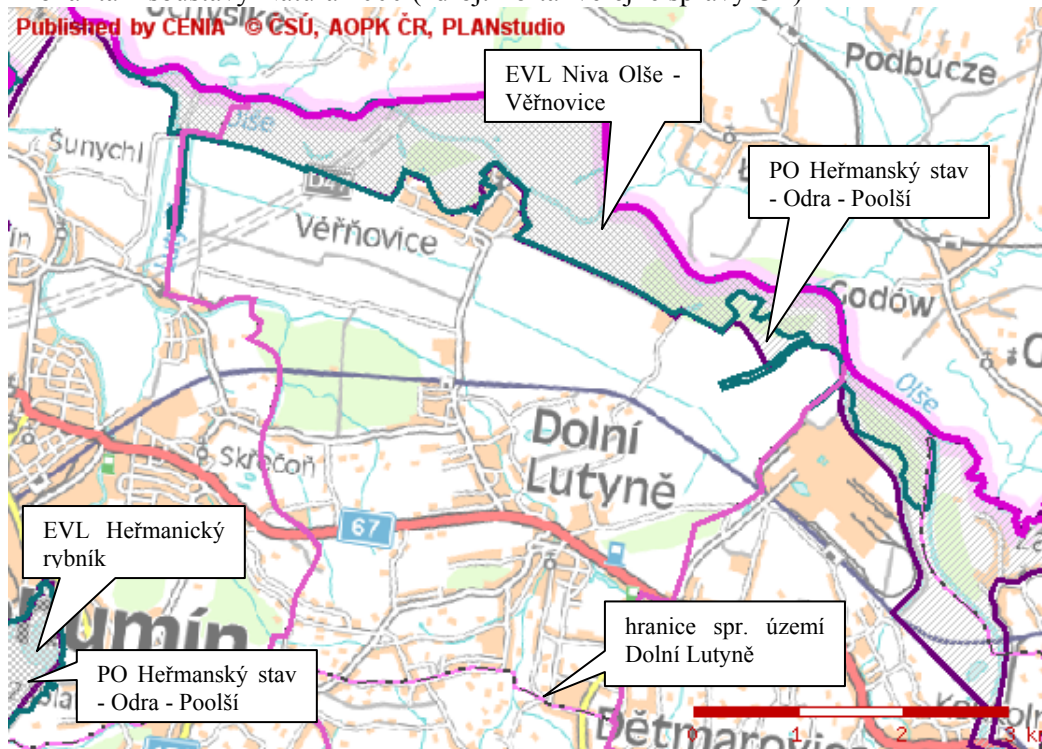
3.2 Identifikace dotčených lokalit soustavy Natura 2000, resp. předmětů ochrany a jejich charakteristika

Do správního území obce Dolní Lutyně zasahují dvě lokality soustavy Natura 2000 – PO Heřmanský stav - Odra – Poolší a EVL Niva Olše - Věřnovice. Další nejbližší lokalitou soustavy Natura 2000 je EVL Heřmanický rybník (viz obr. 11).

Některé plochy navržených změn využití území a územních rezerv zasahují do prostoru či bezprostřední blízkosti PO Heřmanský stav - Odra – Poolší a EVL Niva Olše – Věřnovice. Z tohoto důvodu byla podrobná pozornost předloženého naturového hodnocení věnována vyhodnocení vlivu návrhu ÚPD na tyto dvě lokality Natura 2000.

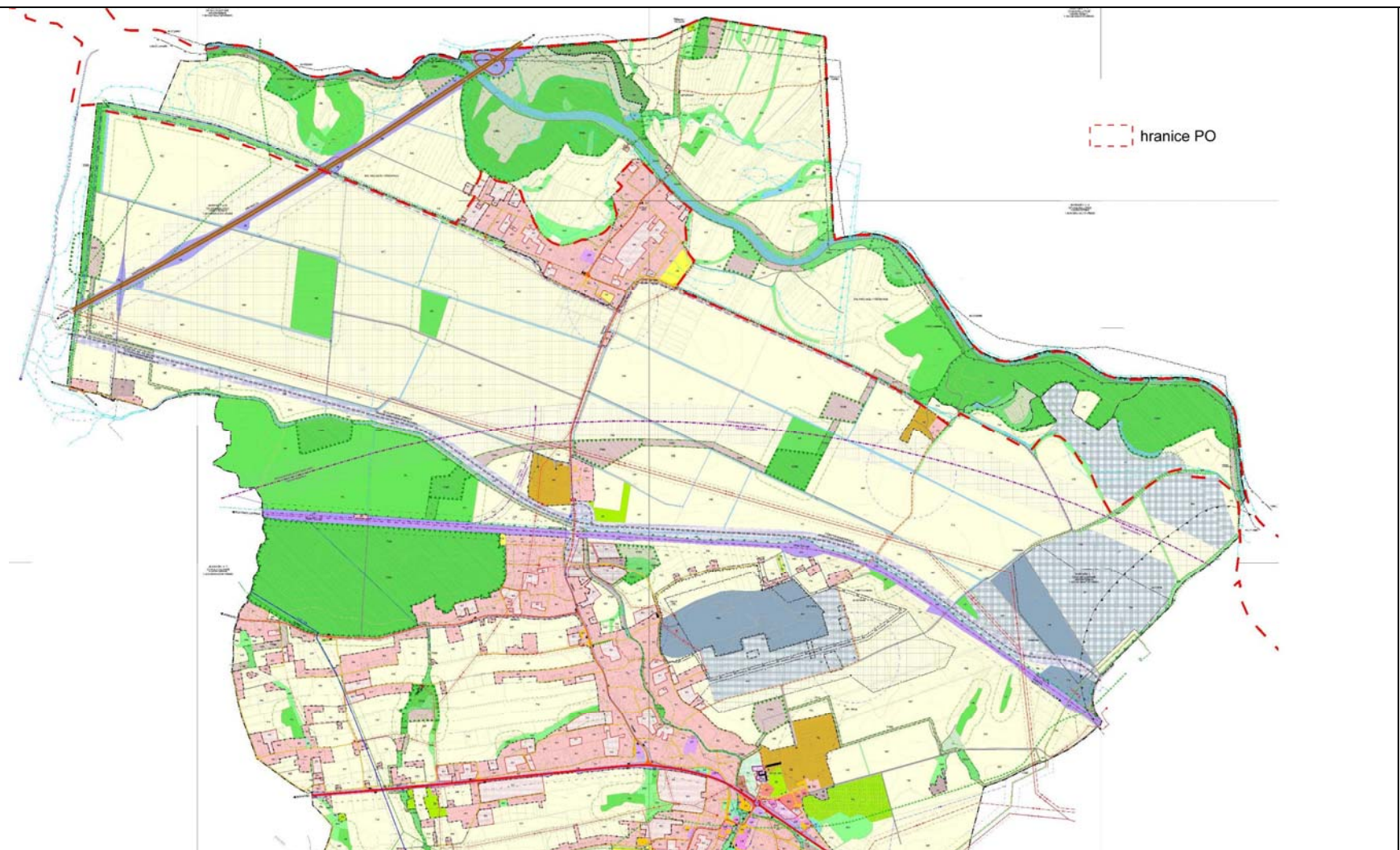
Vzhledem ke značné vzdálenosti ostatních lokalit soustavy Natura 2000 od navržených změn využití území v rámci návrhu ÚPD obce Dolní Lutyně lze konstatovat jejich nulové ovlivnění a nejsou tudíž dále v textu řešeny.

Obr. 11: Situační mapa polohy správního území obce Dolní Lutyně ve vztahu k lokalitám soustavy Natura 2000 (zdroj: Portál veřejné správy ČR)

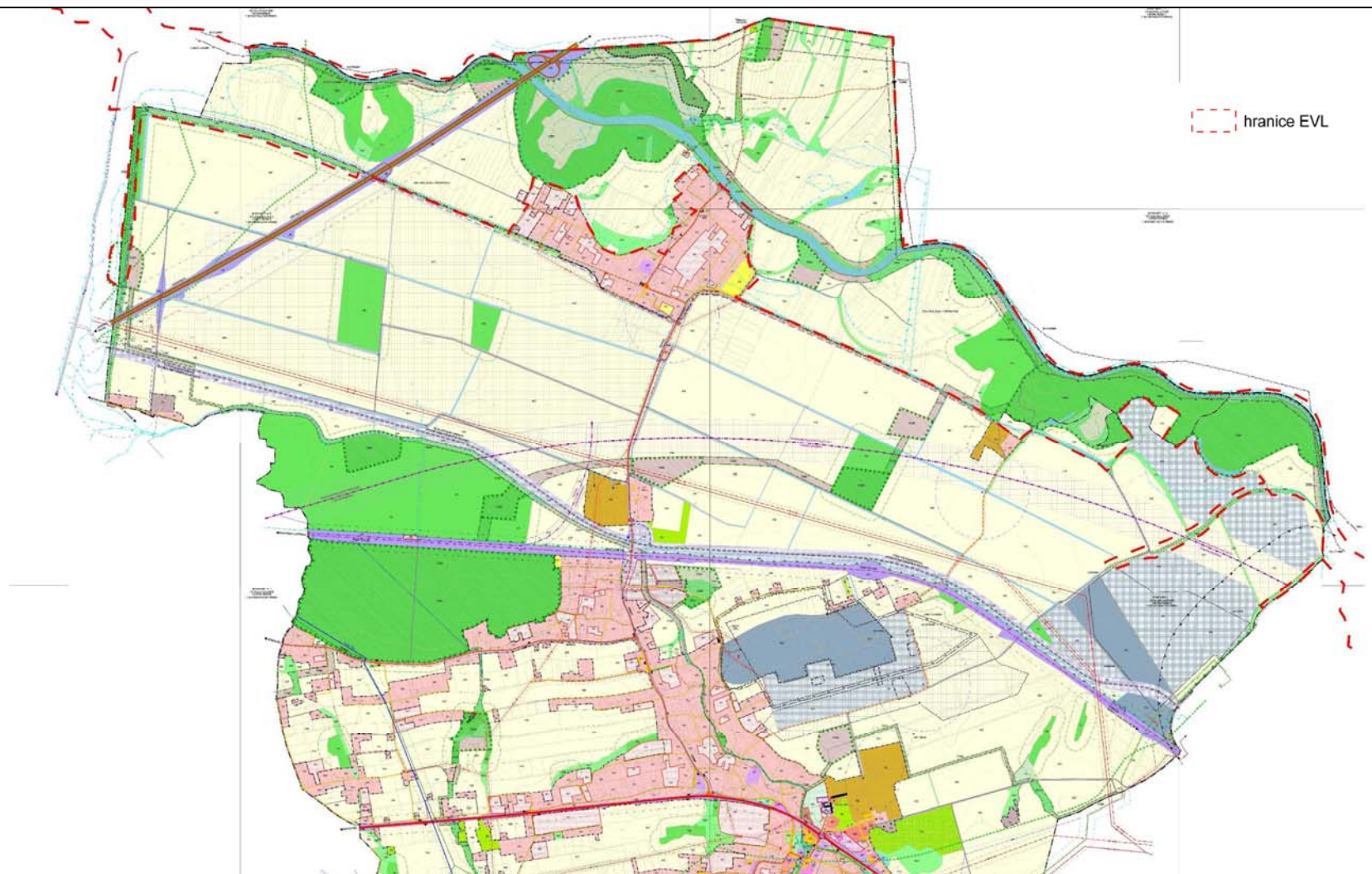

Na následujícím Obr. 12 a Obr. 13 je znázorněna prostorová kolize některých navržených změn využití území a územních rezerv s PO Heřmanický stav - Odra – Poolší a EVL Niva Olše – Věřnovice (blíže viz kap. 2.1 a 3.1).

Obr. 12: Situační mapa prostorové kolize některých navržených změn využití území a územních rezerv s hranicí PO Heřmanský stav - Odra – Poolši (podkladová mapa: Urbanistické středisko 2008)

Obr. 13: Situační mapa prostorové kolize navržených změn využití území a územních rezerv s hranicí EVL Niva Olše – Věňovice (podkladová mapa: Urbanistické středisko 2008)

3.2.1 Charakteristika ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra - Poolší a jejich předmětů ochrany

Základní popis ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra - Poolší

Ptačí oblast Heřmanský stav – Odra – Poolší (CZ0811021) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č. 165/2007 Sb. Nachází se na území Moravskoslezského kraje, v katastrálních územích Dětmárovice, Dolní Lutyně, Heřmanice, Horní Lutyně, Hrušov, Koblov, Kopytov, Koukolná, Nový Bohumín, Petrovice u Karviné, Poruba u Orlové, Pudlov, Rychvald, Skřečoň, Staré Město u Karviné, Starý Bohumín, Šilheřovice, Věřňovice, Vrbice nad Odrou, Záblatí u Bohumína a Závada nad Olší.

Předmětem ochrany ptačí oblasti jsou populace těchto druhů ptáků – bučáčka malého (*Ixobrychus minutus*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), slavíka modráčka (*Luscinia svecica*) a jejich biotopy. Cílem ochrany ptačí oblasti je zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků, pro které je oblast vyhlášena, v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany (§1 nařízení Vlády č. 165/2007 Sb.).

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody, lze v ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší, mimo současně zastavěné a zastavitelné části území obcí (§3 nařízení Vlády č. 165/2007 Sb.):

- a) odstraňovat litorální porosty
- b) vstupovat do litorálních porostů rybníků v době od 1.4. do 31.7., kromě vlastníků a nájemců pozemků,
- c) provádět činnosti vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu druhů, pro které je ptačí oblast zřízena,
- d) měnit druh pozemků a způsoby jejich využití,
- e) zavádět faremní chovy vodní drůbeže
- f) vypouštět uměle odchované kachny
- g) provádět činnosti vykonávané správci vodních toků při zásazích do břehů a břehových porostů
- h) aktivně měnit výši vodní hladiny na rybnících Záblatý, Lesník, Sirotek, Šafář a Mělčina od 15. dubna do 31. července o více než 20 cm v časovém úseku kratším než 14 dní

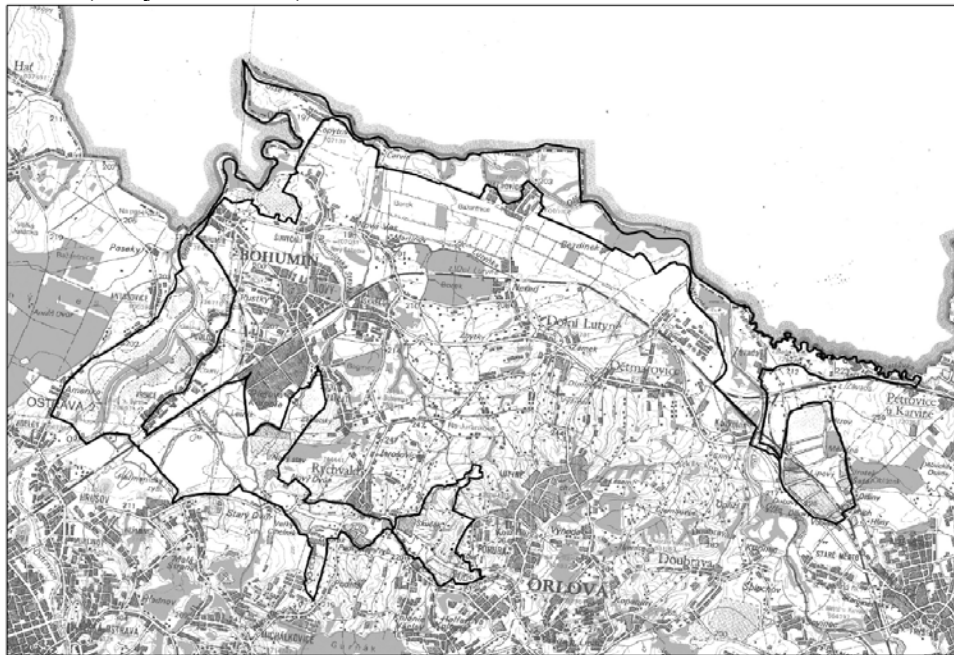
Ptačí oblast Heřmanský stav - Odra - Poolší charakterizuje komplex mokřadů a rybníků s rozsáhlými rákosinami, jimiž protéká řeka Odra s četnými přítoky. Území leží nedaleko příměstské průmyslové oblasti Ostravy, nachází se v severovýchodní části českého Slezska u hranic s Polskou republikou. Geomorfologicky náleží k celku Ostravské pánve. Je tvořeno sítí mokřadních lokalit ležících převážně v rovinatém území hustě obydlených okresů Ostrava a Karviná (zdroj: Birdlife CZ).

V této ptačí oblasti se nacházejí zbytky lužních porostů především podél řeky Odry a částečně podél jejích přítoků, tj. podél Stružky a Olše. Významnou část oblasti představuje komplex čtyř největších rybníků, tj. Heřmanský stav, Lesník, Nový Stav a Záblatý rybník, s jejich přilehlými mokřady. Souhrnná plocha rákosin na těchto rybnících (100 ha) představuje nejrozsáhlejší plochu souvislých rákosových porostů na Moravě a ve Slezsku. Celý komplex je však výrazně poznamenán vlivy důlní těžby. Na Rychvaldské Stružce v prostoru mezi Rychvaldem a Orlovou leží několik soustav menších rybochovných rybníků. V oblasti se kromě rybníků, vodotečí, zbytků říčních

ramen, tůní, vlhkých luk a bažin nacházejí rovněž nádrže vzniklé těžbou šterkopísků v okolí řeky Odry (zdroj: Birdlife CZ).

Přestože má ptáčí oblast relativně malou rozlohu, patří mezi oblasti s nejvyšším potenciálem pro hnízdění, tah a zimování ptáků v České republice. Jen na samotném Heřmanském stavu, který je tradičně považován za jednu z nejznámějších ornitologických lokalit u nás, bylo dosud zaznamenáno 250 ptačích druhů (zdroj: Birdlife CZ).

Obr. 14: Schematická mapa polohy hranice ptáčí oblasti Heřmanský stav – Odra - Poolší (zdroj: AOPK ČR)

Základní popis schopnosti jednotlivých předmětů ochrany ptáčí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší snášet antropogenní zátěž, jejich výskyt v zájmovém území a možné ovlivnění realizací koncepce:

Bukáček malý

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*) žije velmi skrytě v rákosových a vrbových porostech, hnízdí v mokřadech, bažinách a na březích rybníků zarostlých rákosem. Hnízdí v květnu až červenci, většinou jednou ročně. Hnízdo je miskovitá stavba ze stébel ostřice a rákosí umístěná těsně nad vodou. Samice snáší 4-6 bělavých vajec, na kterých sedí oba rodiče asi 17-19 dní. Mláďata opouštějí hnízdo ještě nevzletná po 10-12 dnech, kdy se obratně pohybují v rákosí v okolí hnízda. Vzletnosti dosahují mladí ptáci ve stáří 21 - 23 dnů (zdroj: AOPK ČR).

V ČR se jedná o vzácný druh s odhadem početnosti 60 až 80 párů. Bukáček malý je tažný pták, na hnízdiště se vrací na přelomu dubna a května, odlétá během srpna a září. Zimuje v mokřadech střední rovníkové Afriky (zdroj: AOPK ČR).

Obecně hlavním ohrožením pro tento druh je změna charakteru jeho biotopu - rozsáhlých rákosin s vodní hladinou, záplavových území a mokřadů, způsobená zejména odvodněním, vysekáváním porostů rákosu apod.

Bukáček malý nebyl v prostoru navržených změn využití území ani v jejich okolí pozorován, výskyt zde ani není uváděn. Tyto lokality nejsou vhodným biotopem pro daný druh. Hodnocená koncepce tedy **nebude mít negativní vliv** na tento předmět ochrany a druhu proto **není dále věnována pozornost hodnocení**.

Ledňáček říční

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) žije v blízkosti mírně tekoucích čistých vod (bioindikátor čisté vody). Pták si vyhrabává vlastní noru na břehu toku nebo v písčitých náspech. Ledňáček potřebuje pro svou noru měkkou půdu. Nora dosahuje délky i půl metru. Svá hnízda staví ve vysokých březích z důvodu ochrany před predátory (zdroj: AOPK ČR).

V ČR se jedná o vzácný druh. Hnízdí od května až do září, nejčastěji má 1-2 snůžky. Samička klade 5-7 bílých vajec, na jejichž sezení se se samečkem střídají. Doba inkubace je zhruba 20-30 dní. Mláďata se rodí slepá a holá, v prvních dvou týdnech měří zhruba 5 - 8 cm. Zajímavostí je, že mláďata stará několik týdnů se při krmení střídají, pokud ale dorostou, nenasytně se o ni perou a přetlačují. Ledňáčci vyskytující se v Asii a malá část evropských ledňáčků na zimu odlétají k jihu, převážně do oblastí Indonésie a severu Austrálie (zdroj: AOPK ČR).

Obecně hlavním ohrožením pro uvedený druh je změna charakteru biotopu druhu - břehů vodních toků (pro ledňáčka je nezbytná přítomnost hlinitých nebo písčitých břehů, kde si vyhrabává nory k hnízdění) a znečištění vodních toků.

Ledňáček říční loví, zejména při zvýšeném zakalení vody v Olši, i v regulovaných vodotečích vtékajících do Olše. V zájmovém území je výskyt druhu udáván na jeho východním okraji podél toku Mlýnky, při migraci se vyskytuje také v okolí.

Z tohoto důvodu je danému předmětu ochrany **dále věnována pozornost hodnocení**.

Slavík modráček

Slavík modráček (*Luscinia svecica*) žije na vlhkých bažinatých místech v porostech ostřic a rákosí s křovitými vrhami, preferuje rozsáhlé rákosiny. Hnízdo staví na zemi; vždy je dobře ukryto v rostlinstvu. Ve snůšce bývá nejčastěji 4 až 5 vajíček. Na hnízdě sedí pouze samička, krmí oba staří ptáci. Slavík modráček je tažný druh, jež přilétá koncem března. V ČR se jedná o vzácný druh (zdroj: AOPK ČR).

Obecně hlavním ohrožením pro tento druh je změna charakteru jeho biotopu - rozsáhlých rákosin s vodní hladinou, záplavových území a mokřadů, způsobená zejména odvodněním, vysekáváním porostů rákosu apod.

Slavík modráček nebyl v prostoru navržených změn využití území ani v jejich okolí pozorován, výskyt zde ani není uváděn. Tyto lokality nejsou vhodným biotopem pro daný druh. Hodnocená koncepce tedy **nebude mít negativní vliv** na tento předmět ochrany a druhu proto **není dále věnována pozornost hodnocení**.

3.2.2 Charakteristika evropsky významné lokality Niva Olše - Věřnovice a jejích předmětů ochrany

Základní popis EVL Niva Olše - Věřnovice

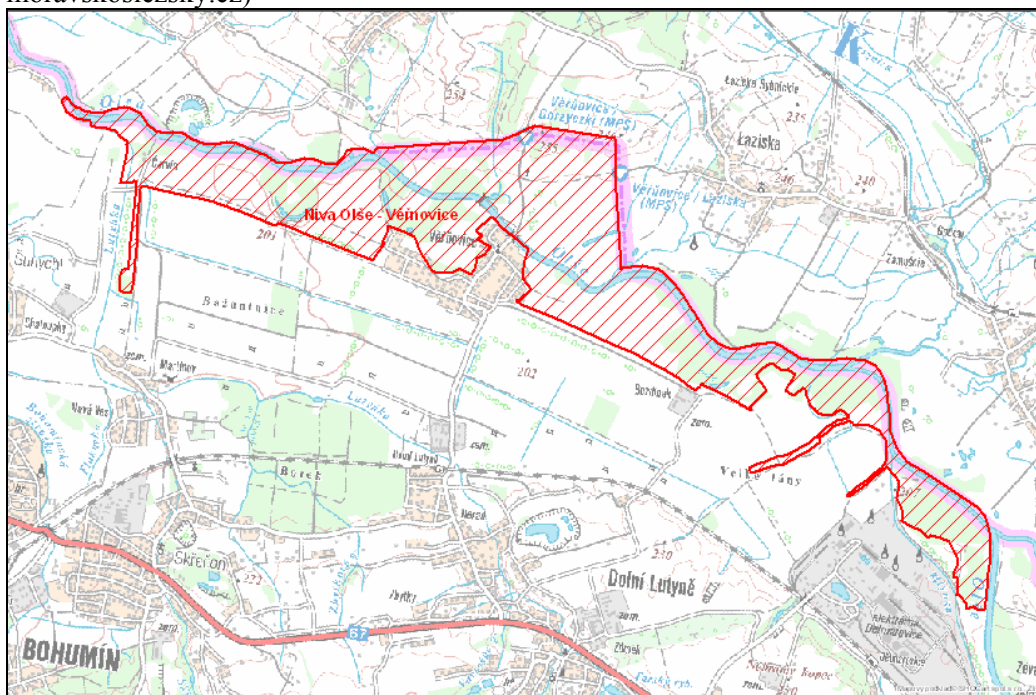
Evropsky významná lokalita Niva Olše - Věřnovice (CZ0813457) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č. 132/2005 Sb. Nachází se na území Moravskoslezského kraje,

v katastrálních územích Dětmarovice, Dolní Lutyně, Kopytov, Skřečůň, Věřňovice a Závada nad Olší. EVL zaujímá celkovou plochu o rozloze 554 ha.

Předmětem ochrany evropsky významné lokality jsou regionálně významné populace kuňky žlutobřiché (*Bombina variegata*) a páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a jejich biotopy.

EVL je tvořena fragmentem nivy řeky Olše, jejíž původní meandry byly zachovány jako slepá ramena bez návaznosti na stávající tok řeky, a zachovalou říční terasou v okolí Věřňovic, s liniovou doprovodnou vegetací a měkkým luhem v místech bývalých meandrů. Tvrdý luh je v typické podobě zastoupen jako liniová společenstva podél cest, na hrázích bývalých rybníků nebo jako okrajové lemy lužních lesů na hraně bývalých břehů Olše. Tyto porosty jsou charakteristické zastoupením druhů dub letní (*Quercus robur*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), jilm vaz (*Ulmus laevis*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), javor babyka (*Acer campestre*) atd. Velká část krajiny je využita převážně zemědělsky (zdroj: AOPK ČR).

Obr. 15: Schematická mapa polohy hranice EVL Niva Olše - Věřňovice (zdroj: iszp.kr-moravskoslezsky.cz)

Základní popis schopnosti jednotlivých předmětů ochrany EVL Niva Olše - Věřňovice snášet antropogenní zátěž, jejich výskyt v zájmovém území a možné ovlivnění realizací koncepce:

Kuňka žlutobřchá

Kuňka žlutobřchá (*Bombina variegata*) je rozšířena v oblasti Moravy, západních a jižních Čech v rozpětí nadmořských výšek 200-900 m. Osídlovaným biotopem jsou jezírka v lomech a pískovnách, drobných lesních a lučních tůňkách, zamokřených příkopech, kalužích na lesních blátivých cestách atp. Ve větších vodních nádržích se zpravidla nemnoží, ale může se zde vyskytovat. Kuňka tráví většinu roku ve vodě, kde

v období od dubna do srpna dochází k páření a kladení vajíček. Larvy se líhnou po jednom až dvou týdnech inkubace, živí se řasami a organickými zbytky. Přibližně po dvou měsících dokončují metamorfózu v žabky, které se nadále zdržují ve vodě. Na konci léta vodní prostředí opouštějí a migrují k zimním úkrytům. Zimují v puklinách skal, opuštěných norách hlodavců, v listí, sklepích a dalších zemních úkrytech (zdroj: AOPK ČR).

Ohrožení představuje především odvodňování luk a lesů, regulace drobných vodních toků a jejich zatrubňování, meliorace, zpevňování blátivých lesních cest, odvodňování příkopů, používání chemických prostředků atp. Hlavní příčinou plošného mizení celých populací je devastace prostředí. Ochrana druhu je důležitá jak na úrovni druhové, tak biotopové ochrany (zdroj: AOPK ČR).

Kuňka žlutobřichá se v zájmovém území vyskytuje zejména ve slepých ramenech a tůních lužních lesů v blízkosti toku Olše. Tento druh lze nalézt také v kalužích (zejména po větších deštích) na polích na území EVL i v jejím okolí, včetně ploch navržené změny využití území, resp. územních rezerv. Z tohoto důvodu je danému předmětu ochrany **dále věnována pozornost hodnocení.**

Páchník hnědý

Páchník hnědý je typickým saproxylofágním druhem osidlujícím stromové dutiny a „mrtvé dřevo“ (Jonsson et al. 2005, Gibb et al. 2006). Páchník je považován za deštníkový druh entomofauny stromových dutin, tedy druh, který svými ekologickými nároky reprezentuje požadavky řady dalších saproxylických druhů (Ranius 2002).

Jedná se o druh evropských listnatých lesů, který se v České republice v současnosti vyskytuje lokálně. Druh se vyskytuje na dvou typech stanovišť. Jednak jsou to původní listnaté lesy (lokality na jižní Moravě - Soutok, Křivé jezero) a v ostatních částech našeho území se jedná o staré parky a aleje. Tyto antropogenní biotopy dnes představují většinu lokalit (AOPK ČR).

Larvy páchníka prodělávají víceletý vývoj v trouchu v dutinách živých listnatých stromů, především ve střední a horní části kmene v dutinách, které nejsou otevřeny směrem vzhůru (Ranius 2002a). Páchník pravděpodobně preferuje dutinové stromy s větším obsahem trouchu (Ranius 2002a) a zdá se, že upřednostňuje osvětlené dutiny, proto jej lze často nalézt v solitérních stromech či alejích (AOPK ČR). Imaga se objevují od května do září. Aktivují večer a v noci, dutinu však opouštějí jen výjimečně, létat jsou schopni pouze na velmi krátké vzdálenosti. Živí brouci se vyznačují charakteristickou vůní (AOPK ČR).

Odborná literatura uvádí, že většina dospělců neopouští daný strom po celý život. Pouze cca 15% dospělců strom opouští a vyhledává další vhodné dutinové stromy v okolí. Z těchto výsledků je zřejmé, že každý dutinový stromovitý jedinec, ve kterém se vyskytuje populace páchníka vytváří místní populaci (metapopulaci) s omezenou komunikací s okolím (Ranius et Hedin 2001, Gibb et al. 2006).

Nízká mobilita druhu způsobuje značnou zranitelnost páchníka fragmentací prostředí, pravděpodobně už v řádu stovek metrů (Ranius et Hedin 2001). Hlavním ohrožujícím faktorem je tedy fragmentace a likvidace vhodného prostředí - zejména odstraňování starých stromů (jak osídlených, tak k osídlení vhodných) a související likvidace alejí. Dalším významným faktorem je vypalování a sanace dutin stromů a také nadměrné využívání larev jako rybářských návnad (AOPK ČR).

V prostoru navržené územní rezervy pro budoucí výstavbu rychlostní tratě (R1) při východním okraji zájmového území (EVL) se nachází aleje starých, trouchnivějících

jedinců dubu letního, jež jsou vhodným biotopem pro páchníka hnědého, byť zde tento druh při aktuálním zběžném průzkumu nebyl zjištěn. Z tohoto důvodu **je** danému předmětu ochrany **dále věnována pozornost hodnocení.**

4. Hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

4.1 Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Hodnocení koncepce nebylo prováděno metodou *ex ante* (tedy současně se zpracováním samotné koncepce), ale bylo zahájeno po zpracování návrhu územního plánu Dolní Lutyně. Podklady dodané zadavatelem v podobě jednotlivých částí návrhu ÚPD byly dostatečné pro provedení hodnocení.

4.2 Vztah hodnocené koncepce k managementu lokalit soustavy Natura 2000

Hodnocená koncepce „Návrh územního plánu Dolní Lutyně“ není koncepčním nástrojem managementu evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Jedná se o dokument, jehož cílem je navrhnout budoucí rozvoj obce Dolní Lutyně.

Hodnocená koncepce řeší v textu pouze základní popis lokalit soustavy Natura 2000, jež se nachází v zájmovém území Dolní Lutyně (PO Heřmanský stav – Odra - Poolší a EVL Niva Olše - Věrnovice). Některá v koncepci navržená opatření potenciálně mohou ovlivnit území EVL a PO, resp. jejich předměty ochrany (viz kap. 4.4).

4.3 Metodika hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Cílem naturového hodnocení je zjistit, zda má koncepce významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Za referenční cíl pro vyhodnocení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti bylo v souladu s metodickými doporučeními Evropské komise (viz Kolektiv 2001, Kolektiv 2001a) a platnou legislativou zvoleno: zachování příznivého stavu z hlediska ochrany pro předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (typy přírodních stanovišť, evropsky významné druhy, ptačí druhy). Jako konkrétní

metoda pro vyhodnocení vlivů koncepce bylo zvoleno slovní vyhodnocení všech potenciálně relevantních vlivů koncepce.

Významnost vlivů byla hodnocena podle následující stupnice, jež je navržena metodickým doporučením MŽP ČR (viz MŽP ČR 2007):

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění Vylučuje realizaci koncepce (resp. koncepci je možné realizovat pouze v případech určených dle odst. 9 a 10 § 45i zákona) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu – záměru, opatření atd.).
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci koncepce. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej vyloučit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Bez vlivu	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze vyhodnotit	Z obecného zadání koncepce není možné vyhodnotit vliv (jedná se o nedostatečnost dat na straně koncepce, resp. jí plánovaných úkolů, která je způsobena obecnou povahou dílčího úkolu/opatření).

Konkrétní indikátory, jež definují hladinu významného negativního vlivu dle odst. 9 § 45i ZOPK, resp. dle směrnice o stanovištích (92/43/EEC) lze stanovit na základě analogie s přístupem používaným při hodnocení míry významnosti vlivů v jiných evropských zemích (Percival 2001, Bernotat 2007).

Za významný negativní vliv je typicky považována přímá a trvalá ztráta části stanoviště druhu či typu přírodního stanoviště, které jsou předmětem ochrany EVL nebo PO. Za hlavní kritérium (hladinu významnosti vlivu) lze konkrétně považovat likvidaci minimálně 1% rozlohy typu přírodního stanoviště či 1% velikosti populace evropsky významného druhu na území dané EVL nebo ptáčího druhu na území ptáčí oblasti (Bernotat 2007, Percival 2001).

V předloženém hodnocení jsou za indikátory významně negativního vlivu na předměty ochrany a celistvost EVL/PO považovány také eventuelní významné změny určujících ekologických podmínek, jež zajišťují příznivý stav předmětů ochrany (vhodná struktura biotopu, dostatečná kvalita přírodního prostředí apod.).

Vzhledem k tomu, že se žádný z rozvojových návrhů, uvedených v hodnocené koncepci nenachází v blízkosti jiných evropsky významných lokalit nebo ptáčích oblastí než ptáčí oblasti Heřmanský stav – Odra - Poolší a EVL Niva Olše - Věrnovice ani nelze

předpokládat dálkový vliv rozvojových návrhů na ostatní lokality Natura 2000 (vzhledem ke značné vzdálenosti) je dále řešen pouze eventuální vliv návrhu ÚPD na výše uvedené dvě lokality soustavy Natura 2000.

Jak vyplývá z provedené identifikace potenciálně dotčených lokalit, resp. předmětů ochrany (viz kap. 3.1, 3.2) pozornost hodnocení dle §45i ZOPK byla detailně zaměřena na návrhy změn funkčního využití některých ploch, resp. vymezených územních rezerv na území PO Heřmanský stav – Odra – Poolší a EVL Niva Olše – Věřnovice.

Konkrétně se jedná o posouzení vlivů navržené územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1) a ploch navržené budoucí těžby nerostů (TN3, TN4, TN5) na ledňáčka říčního, kuňku ohnivou, páchníka hnědého a jejich biotop.

Ostatní navržené změny funkčního využití ploch v prostoru EVL a/nebo PO či v jejich blízkosti (viz Tab. 1) nebudou mít žádný vliv na lokality soustavy Natura 2000. Důvodem je skutečnost, že se nachází v dostatečné vzdálenosti od hranice EVL/PO, v těsné blízkosti stávajících zastavěných ploch či prolukách intravilánu mimo území lokalit Natura 2000, případně, že se jedná o změnu využití plochy pro účely ÚSES, což lze chápat pozitivně ve vztahu k zájmům ochrany přírody.

Posouzení vlivů plochy navržené nespecifikované územní rezervy (nestabilizovaného území jehož budoucí využití není dosud ujasněno - NÚ) na lokality Natura 2000 nelze v současnosti provést vzhledem k chybějícím informacím o jejím plánovaném využití. Povinnost podrobného naturového hodnocení dle §45i ZOPK je proto nezbytné přesunout do dalších fází řízení o budoucnosti využití území, kdy bude známo konkrétní využití dané územní rezervy.

4.4 Popis a vyhodnocení přímých a nepřímých vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

4.4.1 Vyhodnocení nepřímých a přímých vlivů koncepce na území ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra - Poolší, resp. na ledňáčka říčního a jeho biotop

Plocha územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1):

V prostoru navržené budoucí vysokorychlostní tratě při východním okraji zájmového území obce Dolní Lutyně lze očekávat nepřímé ovlivnění ledňáčka říčního. Jedná se o riziko mortality migrujících jedinců ledňáčka při provozu tratě (kolize s projíždějícími vlaky). Vzhledem k tomu, že navržená trasa vysokorychlostní tratě prochází v prostoru Dolní Lutyně pouze okrajovou částí ptačí oblasti tvořenou agrocenózou, s očekávaným pouze sporadickým výskytem ledňáčka (v době migrace) lze míru rizika kolize hodnotit jako mírnou. Z těchto důvodů lze hodnotit míru ovlivnění ledňáčka říčního jako **mírně negativní (-1)**.

Vlivy při výstavbě vysokorychlostní tratě na ledňáčka říčního (zejména v důsledku zvýšené hlukové zátěže) lze hodnotit jako zanedbatelné (**nulový vliv** dle metodiky hodnocení) vzhledem k dostatečné vzdálenosti potravních a hnízdních biotopů ledňáčka (tok Olše a větších přítoků) od trasy tratě.

Plochy navržené budoucí těžby nerostů (TN3, TN4, TN5):

Z uvedených ploch zasahuje přímo do prostoru ptačí oblasti plocha TN5, konkrétně do agrocenóz. Při zahájení a provádění samotné těžby na této ploše, ale také na blízké ploše TN4 nacházející se těsně za hranicí ptačí oblasti, lze očekávat potenciálně negativní nepřímé ovlivnění chování sporadicky migrujících jedinců ledňáčka v důsledku zvýšeného hlukového zatížení (provoz mechanizace). Vzhledem ke skutečnosti, že se v daném prostoru nenachází vhodné potravní či hnízdní biotopy a tyto (podél toku Olše a větších přítoků) nebudou vzhledem k dostatečné vzdálenosti negativně dotčeny, lze míru ovlivnění ledňáčka říčního hodnotit jako **mírně negativní** (-1).

Ovlivnění ledňáčka říčního v důsledku provozu navržené plochy TN3 lze hodnotit jako zanedbatelné (**nulový vliv** dle metodiky hodnocení) vzhledem k dostatečné vzdálenosti plochy od hranice ptačí oblasti.

Po skončení těžby na všech plochách bude následovat rekultivace území, jež může při vhodném provedení nabídnout **mírně pozitivní** (+1) ovlivnění ledňáčka říčního v důsledku zvýšené nabídky hnízdních či potravních biotopů.

4.4.2 Vyhodnocení nepřímých a přímých vlivů koncepce na území evropsky významné lokality Niva Olše - Věrnovice, resp. na kuňku žlutobřichou, páchníka hnědého a jejich biotop

Vyhodnocení ovlivnění páchníka hnědého a jeho biotopu:

Plocha územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1):

Navržená trasa vysokorychlostní tratě protíná při východním okraji zájmového území aleje starých, trouchnivějších stromů, zejména dubu letních, jež jsou součástí EVL. V těchto jedincích nebyl aktuálně zjištěn výskyt páchníka hnědého, nicméně charakter biotopu (stáří stromů, existence dutin a trouchu) je vhodný pro jejich existenci. Lze očekávat, že při výstavbě vysokorychlostní tratě budou někteří stromoví jedinci odstraněni. V současnosti není známa přesná trasa tratě, koridor navržené územní rezervy je výrazně širší než bude výsledná trasa tratě. Lze tedy očekávat, že finální návrh rozsahu kácení vzrostlých stromů – potenciálního biotopu páchníka hnědého nebude výrazný (koridor řádově v desítkách metrů), což nebude znamenat významné ovlivnění stávající populace (početnosti, migračních tras apod.). Z tohoto důvodu lze konstatovat **mírně negativní** ovlivnění (-1) páchníka hnědého v důsledku budoucí realizace vysokorychlostní tratě. Před zahájením realizace výstavby tratě je vhodné provést podrobný entomologický průzkum, s důrazem na podchycení případného výskytu páchníka hnědého, v těch jedincích dubu letního či dalších dřevin, jež budou navrženy k vykácení.

Plochy navržené budoucí těžby nerostů (TN3, TN4, TN5):

Plochy navržené budoucí těžby nezasahují přímo do prostoru EVL. Jsou situovány převážně ve stávajících agrocenózách a lučních porostech, jež nejsou biotopem páchníka hnědého. Vzhledem k tomu, že realizace těžby nevyžaduje kácení stávajících dřevin na území EVL (potenciální biotop páchníka) ani nedojde k jejich negativnímu ovlivnění v důsledku těžby lze konstatovat **nulové ovlivnění** (0) páchníka hnědého.

Vyhodnocení ovlivnění kuňky žlutobřiché a jejího biotopu:

Plocha územní rezervy pro budoucí výstavbu vysokorychlostní tratě (R1):

Na polích v trase navržené vysokorychlostní tratě, v blízkosti hranice EVL, se kuňka žlutobřichá místy vyskytuje zejména v periodických kalužích na polních cestách, či přímo na poli, případně v příkopech podél remízů a alejí. Výstavbou tratě dojde k zániku části těchto periodických biotopů. Při stavebních pracích může dojít také k fyzické likvidaci konkrétních jedinců. Vzhledem ke skutečnosti, že navržená trasa vysokorychlostní tratě neprochází biotopy významnými z hlediska rozmnožování, zimování či migrace, lze míru nepřímého ovlivnění kuňky žlutobřiché hodnotit jako **mírně negativní (-1)**.

Plochy navržené budoucí těžby nerostů (TN3, TN4, TN5):

Vzhledem ke skutečnosti, že plochy navržené budoucí těžby se nachází obdobně jako v případě navržené vysokorychlostní tratě převážně ve stávajících agrocecnózách lze při hodnocení míry ovlivnění kuňky postupovat analogicky jako v předchozím případě (viz výše). Zahájením těžby dojde k zániku části periodických biotopů kuňky žlutobřiché v periodických kalužích na polních cestách, v polích, případně v příkopech podél remízů a alejí v těsné blízkosti EVL. Vzhledem ke skutečnosti, že navržené těžební plochy nezasahují do biotopů významných z hlediska rozmnožování, zimování či migrace, lze však míru nepřímého ovlivnění kuňky žlutobřiché hodnotit jako **mírně negativní (-1)**.

Po skončení těžby na všech plochách bude následovat rekultivace území, jež může při vhodném provedení nabídnout **mírně pozitivní (+1)** ovlivnění kuňky žlutobřiché v důsledku zvýšené nabídky biotopů vhodných pro rozmnožování či zimování.

4.5 Hodnocení vlivů koncepce na celistvost evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí

4.5.1 Metodika hodnocení významnosti vlivů na celistvost lokalit

Úvodem je vhodné uvést, že celistvostí u EVL/PO rozumíme udržení kvality lokality z hlediska naplňování jejích ekologických funkcí ve vztahu k předmětům ochrany. V dynamickém pojetí jde o schopnost ekosystémů nadále fungovat způsobem, který je příznivý pro předměty ochrany z hlediska zachování, popř. zlepšení jejich stávajícího stavu. Celistvost lokality je zachována, pokud má lokalita vysoký potenciál pro zabezpečení cílů ochrany, má zachovány ekologické funkce, samočisticí a obnovné schopnosti v rámci své dynamiky (MŽP ČR 2007).

V souladu s metodickým doporučením MŽP ČR (viz MŽP ČR 2007) se hodnocení vlivů záměru na celistvost PO Heřmanský stav – Odra – Poolší a EVL Niva Olše - Věrnovice zaměřilo na zjištění, zda koncepce:

- způsobuje změny důležitých ekologických funkcí
- významně redukuje plochy výskytu předmětu ochrany EVL/PO
- redukuje diverzitu lokality
- vede ke fragmentaci lokality
- vede ke ztrátě nebo redukci klíčových charakteristik lokality, na nichž závisí stav předmětu ochrany
- narušuje naplňování cílů ochrany lokality

4.5.2 Výsledky hodnocení významnosti vlivů na celistvost lokalit

Relevantní argumenty pro vyhodnocení vlivů záměru na celistvost lokalit (ekologickou integritu) jsou obsaženy již v předchozím hodnocení vlivů záměru na předměty ochrany EVL/PO, resp. na ledňáčka říčního – předmět ochrany PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, páchníka hnědého a kuňku žlutobřichou – předměty ochrany EVL Niva Olše - Věrnovice. Pro detailní popis ekologických souvislostí je tedy vhodné odkázat na zmíněné hodnocení (viz kap. 4.4).

Z provedeného hodnocení (viz výše) vyplývá, že **nedojde k významně negativnímu** ovlivnění ekologické integrity PO/EVL v důsledku navržených změn využití území.

4.6 Kumulativní vlivy ostatních známých záměrů a koncepcí v zájmovém území na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Konkrétní navržené záměry budou posouzeny procesem EIA pokud to bude vyžadováno dle ZPV nebo procesem dle § 45h,i ZOPK. Z těchto důvodů lze kumulativní vlivy nyní vyloučit.

4.7 Srovnání významnosti vlivů jednotlivých variant koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Realizace nulové varianty znamená zachování současného stavu území, tedy existence stávajícího územního plánu obce Dolní Lutyně. Tato skutečnost by však znamenala výraznou překážku dalšího rozvoje obce.

Provedení aktivní varianty (předložené koncepce) neznámá významné ovlivnění území PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, EVL Niva Olše – Věrnovice ani dalších lokalit soustavy Natura 2000.

Lze tedy konstatovat, že významnost vlivů obou variant na lokality Natura 2000 je srovnatelná.

5. Návrh konkrétních opatření k minimalizaci případných negativních vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Pro minimalizaci rizika případného negativního vlivu realizace hodnocené koncepce na PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, EVL Niva Olše – Věrnovice je vhodné respektovat následující doporučení:

Opatření pro minimalizaci negativních vlivů koncepce na EVL Niva Olše - Věrnovice:

- Preferovat případnou realizaci výstavby vysokorychlostní tratě (R1) na jižním okraji výběžků EVL (v jižní části navrženého koridoru trasy)
- Před zahájením případné výstavby je vhodné provést podrobný entomologický průzkum, s důrazem na podchycení případného výskytu páchníka hnědého, v těch jedincích dubu letního či dalších dřevin na území EVL, jež budou navrženy k vykácení
- Minimalizovat rozsah kácení dřevin v trase vysokorychlostní tratě na území EVL

6. Shrnutí a závěr

Předmětem předkládaného hodnocení dle §45i zák. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění je posouzení vlivu koncepce - „Návrh územního plánu Dolní Lutyně“ na evropsky významné lokality a ptáčí oblasti. Zájmovou lokalitou je správní území obce Dolní Lutyně. Cílem předkládaného hodnocení je zjistit, zda má koncepce významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost konkrétních evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí.

Bylo zjištěno, že realizace návrhů uvedených v hodnocené koncepci ve výrazné většině nepřináší negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000. Bylo však definováno potenciální riziko mírného negativního ovlivnění předmětu ochrany ptáčích oblastí Heřmanský stav – Odra – Poolší – ledňáčka říčního a předmětů ochrany evropsky významné lokality Niva Olše – Věřnovice – páchníka hnědého a kuňky žlutobřiché v důsledku případné budoucí realizace navržené vysokorychlostní tratě (územní rezerva) či těžby nerostů. Z tohoto důvodu je vhodné aplikovat konkrétní opatření k minimalizaci případných negativních vlivů realizace koncepce na uvedené lokality, resp. předměty ochrany (viz kap. 5).

Na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s § 45h,i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění lze konstatovat, že uvedená koncepce při dodržení předložené specifikace **nebude mít významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí.**

V Olomouci dne 30. května 2009

RNDr. Marek Banaš, Ph.D.

Seznam použité literatury, dokumentace a dalších podkladů

- Culek M. ed. (1996): Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha.
- Demek J. (ed.) a kol. (1987): Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČSR. Academia, Praha, 584 s.
- Gibb H., Hjalten J., Ball J.P., Atlegrim O., Pettersson R.B., Hilszczanski J., Johansson T., Danell K. (2006): Effects of landscape composition and substrate availability on saproxylic beetles in boreal forests: a study using experimental logs for monitoring assemblages. *Ecography*, 29 (2): 191-204.
- Háková A., Klauisová A., Sádlo J. (eds.) (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. *Planeta XII*, 8/2004. MŽP ČR.
- Chytrý M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, 307 s.
- Jonsson B.G., Kruys N., Ranius T. (2005): Ecology of species living on dead wood - Lessons for dead wood management. *Silva Fennica*, 39 (2): 289-309.
- Kolektiv (2001): Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice *Planeta*, IX/ 4.
- Kolektiv (2001a): Hodnocení plánů a projektů, významně ovlivňujících lokality soustavy Natura 2000: Metodická příručka k ustanovení článků 6(3) a 6(4) směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice *Planeta*, XII/1.
- MŽP ČR (2007): 15. Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. *Věstník MŽP ČR*, částka 11, s. 1 – 23.
- Neuhäuslová, Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha, 341 s.
- Polák P., Saxa A. (eds.) (2005): Příznivý stav biotopů a druhů evropského významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.
- Quitt E. (1971): Klimatické oblasti Československa. *Studia geographica* 16. Geogr. úst. ČSAV Brno.
- Ranius T. (2002): *Osmoderma eremita* as an indicator of species richness of beetles in tree hollows. *Biodiversity and Conservation*, 11 (5): 931-941.
- Ranius T. (2002a): Influence of stand size and quality of tree hollows on saproxylic beetles in Sweden. *Biological Conservation*, 103 (1): 85-91.
- Ranius T., Hedin J. (2001): The dispersal rate of a beetle, *Osmoderma eremita*, living in tree hollows. *Oecologia*, 126 (3): 363-370.
- Směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21.5.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (NATURA 2000).
- Urbanistické středisko (2008): Návrh územního plánu Dolní Lutyně. Textová část, Odůvodnění, Grafická část. Urbanistické středisko Ostrava s.r.o.
- Vlček V. a kol. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR - vodní toky a nádrže; Academia, nakladatelství ČSAV, Praha.
- Weissmannová H. a kol. (2004): Ostravsko. In: Mackovčin P. et Sedláček M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek X. AOPK ČR a Ekocentrum Brno, Praha, 456 s.
- Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů
- Dále byla použita spisová agenda týkající se posuzované koncepce a internetové zdroje: <http://www.natura2000.cz>, <http://www.env.cz>

Přílohy

- Kopie rozhodnutí MŽP ČR o udělení autorizace k provádění posouzení podle §45i zákona č.114/1992 Sb. (v tištěné verzi posudku)